

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ č.

VYSOKÉ N. JIZ.

PROGRAM:

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA VESNICKÝCH
A ZEMĚDĚLSKÝCH DIVADELNÍCH
SOUBORŮ

Vyhlašovatel :

ČESKÝ VÝBOR SVAZU DRUŽSTEVNÍCH
ROLNÍKŮ ČSR PRAHA

ZÁVĚREČNÉ

HODNOCENÍ

XVI. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY

Spoluvyhlašovatelé :

RADA VÝCHODOČESKÉHO KNV
HRADEC KRÁLOVÉ

VESNICKÝCH A ZEMĚDĚLSKÝCH
DIVADELNÍCH SOUBORŮ

RADA ONV SEMILY

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ A
VÝŽIVY

ČESKÁ ODBOROVÁ RADA

Diplom Josefu Schrüpfrovi
za herecký výkon v roli Váni v inscenaci
... a jitra jsou zde tichá

Diplom Marii Neradové
za herecký výkon v roli Alžběty Uherské v inscenaci
Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo

Diplom Ludvíku Němcovi ml.
za herecký výkon v roli Ladislava IV. v inscenaci
Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo

Diplom Ruďovi Šípovi
za herecký výkon v roli Capítana v inscenaci
Tři v tom

Diplom Tylovu divadlu OB Ořechov u Brna za inscenaci
Komédie o chytrosti

Diplom Radoslavě Haďáčové
za herecký výkon v roli Uršuly v inscenaci
Komédie o chytrosti

Diplom Zdeňku Pehalovi
za herecký výkon v roli Janka v inscenaci
Komédie o chytrosti

Diplom Markétě Fejfarové
za herecký výkon v roli Alžběty v inscenaci
Jezulátko

Čestné uznání ČUV SČSP OB Poběžovice za uvedení inscenace
... a jitra jsou zde tichá

Letošní XVI. ročník národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů se konal v roce, kdy si celá naše vlast připomínala 40. výročí osvobození sovětskou armádou.

Naše socialistická společnost přisuzuje divadlu veliký význam, protože působí pozitivně na rozumový i citový život dnešního člověka. Má v naší socialistické společnosti důležité politické poslání při utváření osobnosti člověka a mezilidských vztahů. Formuje cítění, myšlení a jednání lidí a je prostředkem, který pomáhá rozvíjet jejich schopnosti.

... Nemusíme si zde znovu opakovat to, že socialistická společnost si váží práce divadelních ochotníků a nelituje prostředků, aby soubory se staly samozřejmou součástí kulturně společenského života našich vesnic, kde jsou také často středem kulturního dění, protože s hlubokou opravdivostí a silným citovým zaujetím reagují na politické, společenské a kulturní události i problémy našeho současného života.

Plnou podporu divadelní ochotnické činnosti na vesnici - a svědčí o tom i tato přehlídka - poskytuje Svaz družstevních rolníků.

Letošní vysocká přehlídka potvrdila, že zúčastněné soubory mají dostatek vůle i schopností k rozvíjení pokrokových rysů socialistické kultury, sloužící lidu a jeho radostnému životu.

I letošní přehlídka se stala významnou konfrontací špičkových výsledků jednotlivých krajů české socialistické republiky. Odborná porota, která pracovala ve složení :

Dagmar C i m i c k á,
divadelní teoretička, redaktorka kulturní rubriky Zemědělských novin

František Z b o r n í k,
umělecký vedoucí DS Šupina MěKS Vodňany, režisér a herec

Jaromír V o s e c k ý,
scénograf Východočeského divadla v Pardubicích

Milan S c h e j b a l,
umělecký vedoucí a režisér Anebdívaďla Praha

a zasloužilý umělec Milan F r i d r i c h jako předseda se

Každodenních ranních seminářích snažila kriticky zhodnotit jednotlivá představení. Nejen však kriticky zhodnotit, ale přispět metodickou pomocí k dalšímu prohlubování práce souborů. Nakolik se tato práce dařila, nemůže porota posoudit sama. Ve většině diskusí se soubory jsme však měli pocit pozitivního tvůrčího dialogu, který by mohl být inspirující pro další práci na amatérských scénách.

Jaký byl repertoár letošní přehlídky?

Ve Vysokém se představilo 7 souborů vesměs s díly současných autorů. 5 autorů bylo českých, 2 soubory nastudovaly tituly z rozsáhlé nabídky sovětské dramatiky. Při mechanickém pohledu na repertoárový výčet bychom mohli být spokojeni s vysokým zastoupením současných českých autorů. Nutno však vidět, že z pěti českých současných autorů jenom jediný titul /Stonišovo Jezulátko/ přináší na scénu současný příběh člověka našich dnů.

Jestliže konstatujeme, že skutečně současných textů nebylo příliš, o to radostnější je poznání, že amatérští divadelníci ve svých špičkových výsledcích zdanlivě "nesoučasné tematiky" dokáží apelativně vyjádřit potřebnou společenskou myšlenku. V tomto smyslu došly nejdále soubory z Bystřice u Benešova /Daněk: Zdaleka ne tak ošklivá.../ a Ořechova u Brna /Taller: Komedie o chytrosti/. Pokus souboru z Bystřice u Poličky, zaujmout dobrou zábavou, zůstal přes poctivé úsilí ne zcela naplněn zejména pro míru vkusu, co je na jevišti možné a co ne. Soubor ze Želče připravil Plešákův text Jak rozesmát princeznu. Snahu věnovat se dětem lze u amatérských souborů jen vítat, vlastně není čestnějšího úkolu. Bohužel ne vše se pro formování vkusu našich nejmenších, povedlo.

Sovětskou dramatickou tvorbu představil soubor z Pobežovic inscenací ...a jitra jsou zde tichá. Je to apelativní výpověď o nesmyslnosti války. Vyzdvihnout je nutno, fakt, že se soubor pokusil o vlastní dramatizaci látky.

Soubor z Kozlovic zvolil text gruzínského autora O. Ioselianiho Žert vinaře Agaba. Představení útočící na měšťácké přizpůsobení Agabových synů však nepřesáhlo rámec předlohy.

Novo Jezulátko v provedení souboru z Josefova Dolu bylo
zřejmě zejména pro současnou látku. Reakce publika jen potvrdila,
jak moc potřebujeme z jeviště vidět sami sebe.

Celkově říci, že na letošní vysoké přehlídce byla všechna
představení výtečná, přirozeně nelze. Rozdíl ve zkušenostech,
možnostech a tvůrčí potenci zde pořád existují. Ale přesto je
možno říci, že tak, jak se v našem veřejném životě smazává rozdíl
města a vesnice, je možné tuto tendenci sledovat i v amatérském
hnutí a některé inscenace by mohly reprezentovat i na přehlídkách
jiného typu.

O všech představeních však lze bezesbýtku říci, že se opírala
o kvalitní herecký kádr, někde nezkušený, jinde zkušenější, ale
vždy usilující o poctivou výpověď a službu celku. V mnoha předsta-
veních jsme pak spatřili řadu nových mladých tváří. Mladí si vedli
vesměs zdatně a nikde jsme neměli pocit disproportionality ve srovnání
s těmi dříve narozenými.

V tomto smyslu udělala velkou radost inscenace Tallerovy Komédie
o chytrosti, která dokázala, že i na vesnici je možné realizovat
nekonvenční typ divadla a to s aktéry různých generací.

Zvolená scénická a kostýmní řešení vycházejí z možností
jednotlivých souborů a zůstávají zatím na bázi popisného sdělení,
zdá se, že tady jsou do budoucna určité rezervy. Nejde o to,
abychom spatřili nákladné, pracné výpravy, chce to víc fantazie
a vtipu.

Stručně k představením:
=====

Divadelní soubor OB Poběžovice :
Vasiljev: "... a jitra jsou zde tichá"

Je potěšitelné a pro význam národní přehlídky vesnických a
zemědělských souborů povzbuzující, že poběžovický kolektiv přijel
nikoliv s inscenací hry běžného repertoáru, ale pokusil se o tvorbu
autorskou - o vlastní dramatizaci novely. Položil si náročný úkol,
uvážíme-li, že to byla právě tato přehlídka, která při svém vzniku
byla zamýšlena spíše jako pomoc amatérským kolektivům, které se
svými možnostmi a vyspělostí nemohou rovnat špičkovému úsilí
amatérského divadla, prezentujícího se na festivalech jiných.

Na náročný záměr souboru, usilujícího vyjádřit se tvůrčím
způsobem k faktům tohoto světa i problematice současnosti, je proto

ne reagovat stejně partnersky - náročně. Vasiljevovo dílo, duchu trendů současné sovětské literatury odsuzuje válku jako nesmyslnou, ukazuje heroismus sovětských lidí, kterým byla vnucena válka, ale je také o odpovědnosti člověka k době, v níž žije a lidem s nimiž žije. Jinak řečeno, nejde pouze o popis válečného příběhu, ale o úsilí skrze něj hledat smysl konkrétního lidského jednání a činů. Inscenace tyto otázky obsahuje, ne vždy se jí však daří všechno sdělit výraznou jevištní situací a obraznou dramatickou akcí. Sdělení tak občas zůstávají na textové bázi a příběh se nedere dramaticky kupředu. Soubor má však kvalitní herecký kádr, nejpersvědčivěji zapůsobili: Josef Schröpler, Hana Steinbergerová a Marie Večeřová.

Divadlo JZD Bystřice u Benešova

Daněk: Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo

Bystřičtí si vybrali hru jednoho z našich nejlepších a nejhranějších současných autorů, který své kvality dokázal takovými texty jako Válka vypukne po přestávce, Vévodkyně valdštějnských vojsk aj. Hra Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo byla napsaná pro herecký duel J.Hanzlík a J.Brejchová : do té doby ji žádné divadlo neuvedlo, takže bystřičtí měli "amatérskou premieru". Myslíme si, že režisér inscenace L.Němec st. hru správně pochopil, rozkryl a vedl herce především k tomu, aby myšlenkově naplnili obsah jednotlivých příběhů. To se mu podařilo; nejmarkantněji, podle našeho názoru, v příběhu uherském a flanderském. Zdálo se nám, že nejméně zdařilý byl příběh český, kde by měli tři předcházející příběhy vrcholit. Zde se tolik nepodařilo překlenout nedostatky předlohy. Přesto je evidentní, že jde o poctivou, cílevědomou práci s kolektivem, který je na velmi dobré herecké úrovni. Právě z této oblasti nás zaujaly výkony M.Neradové, L.Němce ml. a P.Němce. Zaujalo nás rovněž úsporné, funkční řešení scény, také kostýmy logicky charakterizovaly postavy, souhrnem lze říci, že šlo o velmi vkusnou a zdařilou inscenaci, která pobavila, ale i nastolila řadu společenských otázek.

do ZV ROH Plemenářského podniku SVZ Želeč
ak: Jak rozesmát princeznu

S povděkem jsme přivítali, že se soubor rozhodl nastudovat pohádku pro děti. Textů, které by splňovaly vysoké nároky na tento žánr, je poskrovnu. Soubor vybral Plešákův text Jak rozesmát princeznu. Nedomníváme se, že by patřil mezi to nejlepší v tomto druhu literatury. Chybí mu konflikt, výrazné jevištní situace i humor. Téměř vše se odehrává pouze na slovní bázi, která nestačí upoutat pozornost dětského diváka po celý čas.

Soubor předvedl poctivou snahu realizovat text, bohužel však bez větší tvůrčí fantazie a tak vznikla celkem nevýrazná inscenace. Na jevišti jsme však spatřili herce, kteří všichni mají navíc - například Václav Říha v roli šaška a Josef Čaněk jako klaun.

Divadelní soubor JZD a OB Bystře u Poličky
Menzel: Tři v tom

Předloha je do značné míry odvozena z postupů, témat a figur italské comedie dell'arte. Pracuje s ustálenými typy postav a nabízí situace prověřené s úspěchem v řadě jiných textů nejen dramatické literatury. Režie si uvědomila, že Menzelova hra je více jakýmsi libretem než hotovým dramatickým textem. Že je pouze východiskem k rozehrání nabídnutých situací v úsměvný či snad dokonce bujarý příběh, jehož téma - souboj zamilovaného mládí s vypočítavostí a zlostnatělostí starých - je stále nosné a potřebné. Tři milenecké páry dokázaly být ve hře velmi vynalézavé, aby dosáhly svého. Škoda, že samotné rozehrání situací na jevišti už tolik vynalézavé nebylo. Snaha po ozvláštnění textu byla sice zřetelně vycítit, ale bohužel většinou zůstalo při jeho vnějškové ilustraci či přidání komického detailu. Nepodařilo se vystavět situaci, z textu sice odvozenou, ale ve svém významu a struktuře novou, jdoucí nad text a vytvářející novou divadelní kvalitu, slovní či skrze fyzickou akci, o to cennější, že by vznikla autorsky hercem či režisérem. Tento typ předlohy po takové situaci nejen volá, ale je pro něj životně důležitá. Režie zůstala leccos dlužna i v samotném vedení herců. Byli jsme svědky různých postupů a stylů, výkonů talentovaných /Capitano, Colombina/, jinde přes dobré dispozice zčásti bezradných. Navíc některé kreace, byť diváky aplaudované, balancují na samé harnici

Scéna slouží záměru inscenace, nevytváří však mnoho šancí
míněné akci. Pokud ano, nejsou vždycky dostatečně využity.
Přinést na jeviště humor je vždycky složité. Byli jsme svědky
poctivé snahy humor rozdat, ne vždy se to však ještě obešlo bez
problémů.

Tylovo divadlo OB Ořechov u Brna

Taller: Komedie o chytrosti

Autor hry nově adaptoval starofrancouzské frašky. Žánr frašky
byl přesně režisérem i souborem pochopen a inscenován v duchu li-
dového divadla, které vychází z tradic a je obohaceno o současné
vidění světa. Text hry se stal východiskem k vytvoření nové divadel-
ní situace a vzniku nové umělecké kvality. Šlo nejen o to, vyjádřit
příběh, ale i morálku. Navíc se však souboru podařilo sdělit jasný
divadelní názor, který vycházel z osobního sdělení každého jednot-
livce a ústil v pregnantní kolektivní výpověď. Celkovému vyznění
inscenace napomáhala akční řešení scénografie a vynalézavá hudební
složka. Určité rezervy vidíme v důslednějším pointování základních
situací, které nejsou dostatečně akceptovány vzhledem k situacím
ostatním. Režisér odhadl přesně síly souboru; herci v dobrém slova
smyslu sloužili stylu i žánru inscenace. Z mimořádně vyrovnaného
hereckého kolektivu nás přece jen nejvíce upoutala Radoslava
Hadačová jako Uršula. Celá inscenace byla výrazně inspirativní
a prokázala, co vše je v omezených amatérských podmínkách možné.

Divadelní soubor OB Kozlovice

Ioseliani: Žert vinaře Agaba

Text vychází z gruzinského naturelu a stává se postupně
jakousi apoteózou prosté lidské moudrosti, vztahu venkovského
člověka k půdě v protikladu k relativně pohodlnějšímu životu ve
městě. V tomto smyslu konfrontuje názory starší a mladší generace.
Ale nejen to. Hra odkrývá i některé negativní jevy společnosti
platné obecně: maloměšťáctví, sobectví, ziskuchtivost ...
Tato témata nejsou už v samotné předloze traktována výrazně
dramaticky, tedy "velkým" konfliktem, ale jen satirickým šlehem,
či pouhým slovním konstatováním. Inscenace bohužel některé problé-
my dramatické předlohy spíše znásobila. Rozpaky jsme cítili zejména
v režii. Nedokázala určit žánr inscenace, přesně pojmenovat, o čem

...bude hrát, a ani samotná reprodukce textu, o mnoho dál
...bohužel nedostal, nebyla zdařilá. Postrádali jsme divadel-
...uace, výraznější temporytmus, nápad. Herci většinou marně
...ali pravdivý vztah ke své postavě a tím i k partnerům. Svůj
...t neadekvátně ke zvolenému inscenačnímu stylu tvořili vnějšími
...prostředky, často pomocí nadměrného gesta či mimiky, ale málokdy z
...logiky situace a skrze motivaci postavy. Z jeviště jsme tedy cítili
...snahu, ale jen zřídka pravdu. Rozpaky podtrhlo i scénografické
...řešení. Divadelní soubor OB Kozlovice přijel do Vysokého poprvé.
Zdá se, že laťka letošní národní přehlídky pro něj byla příliš
vysoko. Věřme však, že zkušenosti zde získané budou inspirací pro
práci v budoucnosti.

Divadelní soubor J.K.Tyl Josefův Důl

Stoniš: Jezulátko

Soubor, který se pustil do inscenování Stonišovy hry Jezulátko, si byl vědom jak silných stránek předlohy, tak i těch slabin.

Představil se jako soubor, který nedisponuje mimořádnými talenty, ale velmi solidním hereckým kolektivem lidí, kteří se ztotožňují s myšlením postav, hrají, a bez vnější nabubřelosti se snaží přispět k vyznění díla.

Režie je velmi citlivá v pravdivém vedení herců, zatím ještě málo obratná v plnokrevnějším vykreslení vztahů, podtextů a konflikt-
nosti situací. Rezervy tu pak ještě jsou v celkové rytmizaci a pointování scén.

Režisér spolu s výtvarníkem dobře vyřešili komplikovaný simul-
tánní prostor. Uvedení tohoto textu bylo bezesporu obohacením
letošní přehlídky. Nedílnou součástí přehlídky byl seminář praktic-
ké dramaturgie, který vedla Dagmar Drašarová.

V rámci přehlídky byla rovněž uspořádána beseda s národním
umělcem Martinem Růžkem.

Na závěr by odborná porota ráda poděkovala všem pořadatelům za
péči o celou přehlídku i za podmínky pro její práci. Dík patří ce-
lému organizačnímu štábu, za péči o soubory, jejich pěkné přijetí
i loučení s nimi. Hlavní dík štábu však patří za naplněné hlediště
na všechna představení.

Samostatný dík patří členům souboru Krakonoš za péči o porotu,
zejména v jejích nočních zasedáních.

Dík patří Janě Paterové za vzorný kontakt mezi porotou a pořadatelem.
Není to naší povinností, ale porota nepřehlédla fakt, jak vysokou péči
věnuje Český výbor svazu družstevníků rozvoji amatérského
divadla na vesnici. Skončil XVI. ročník, nechť žije ročník XVII!